॥ अथ खाण्डवदहनपर्व्व ॥ १९ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इन्द्रप्रस्थे वसन्तस्ते जघ्नुरन्यान् नराधिपान्। शासनाद्धृतराष्ट्रस्य राज्ञः शान्तनवस्य च। ८०५०
आश्रित्य धर्म्मराजानं सर्व्वलोकोऽवसत्सुखं। पुण्यलक्षणकर्म्माणं स्वदेहमिव देहिनः।
स समं धर्म्मकामार्थान् सिषेवे भरतर्षभ। त्रीनिवात्मसमान्बन्धून्नीतिमानिवमानयन्।
तेषां समविभक्तानां चितो देहवतामिव। बभौ धर्म्मार्थकामानां चतुर्थ इव पार्थिवः।
अध्येतारं परं वेदान् प्रयोक्तारं महाध्वरे। रचितारं शुभान् लोकान् लेभिरे तं जनाधिपं।
अधिष्ठानवती लक्ष्मीः परायणवती मतिः। वर्द्धमानोऽखिलो धर्म्मस्तेनासीत्पृथिवीक्षितां। ८०५५
भ्रातृभिः सहितो राजा चतुर्भिरधिकं बभौ। प्रयुज्यमानैर्व्वितनो वेदैरिव महाध्वरः।
तन्तु धौम्यादयो विप्राः परिवार्य्योपतस्थिरे। बृहस्पतिसमा मुख्याः प्रजापतिमिवामराः।
धर्म्मराजे ह्यतिप्रीत्या पूर्णचन्द्र इवामले। प्रजानां रेमिरे तुष्टं नेत्राणि हृदयानि च।
न तु केवलदैवेन प्रजाभावेन रेमिरे। यद्बभूव मनःकान्तं कर्म्मणा स चकार तत्।
न ह्ययुक्तं नचासत्यं नासह्यं नचाऽप्रियं। भाषितं चारुभाषस्य जज्ञे पार्थस्य धीमतः। ८०६०
स हि सर्व्वस्य लोकस्य हितमात्मन एव च। चिकीर्षन् सुमहातेजा रेमे भरतसत्तम।
तथा तु मुदिताः सर्व्वे पाण्डवा विगतज्वराः। अवसन् पृथिवीपालांस्तापयन्तः स्वतेजसा।
ततः कतिपयाहस्य बीभत्सुः कृष्णमब्रवीत्। उष्णानि कृष्ण वर्त्तन्ते गच्छावो यमुनां प्रति।
सुहृज्जनवृतौ तत्र विहृत्य मधुसूदन। सायाह्ने पुनरेष्यावो रोचतां ते जनार्दन।
॥ वासुदेव उवाच ॥ कुन्तीमातर्ममाप्येतद्रोचते यद्वयं जले। सुहृज्जनवृताः पार्थ विहरेम यथासुखं। ८०६५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ आमन्त्र्य तौ धर्म्मराजमनुज्ञाप्य च भारत। जग्मतुः पार्थगोविन्दौ सुहृज्जनवृतौ ततः।
विहारदेशं संप्राप्य नानाद्रुमवदुत्तमं। गृहैरुच्चावचैर्युक्तं पुरन्दरपुरोपमं।
भक्ष्यैर्भोज्यैश्च पेयैश्च रसवद्भिर्महाधनैः। माल्यैश्च विविधैर्गन्धैर्युक्तं वार्ष्णेयपार्थयोः।
विवेशान्तःपुरे तूर्णं रत्नैरुच्चावचैः शुभैः। यथोपजोषं सर्व्वश्च जनश्चिक्रीड भारत।
स्त्रियश्च विपुलश्रोण्यश्चारुपीनपयोधराः। मदस्खलितगामिन्यश्चिक्रीडुर्व्वामलोचनाः। ८०७०
वने काश्चिज्जले काश्चित्काश्चिद्वेश्मसु चाङ्गनाः। यथादेशं यथाप्रीति चिक्रीडुः पार्थकृष्णयोः।
द्रौपदी च सुभद्रा च वासांस्याभरणानि च। प्रायच्छतां महाराज स्त्रीणां ते स्म मदोत्कटे।
काश्चित्प्रहृष्टा ननृतुश्चुक्रुशुश्च तथा पराः। जहसुश्च परा नार्य्यः पपुश्चान्या वरासवं।
रुरुधुश्चापरास्तत्र प्रजघ्नुश्च परस्परं। मन्त्रयामासुरन्याश्च रहस्यानि परस्परं।
वेणुवीणामृदङ्गानां मनोज्ञानाञ्च सर्व्वशः। शब्देन पूर्य्यते हर्म्यं तद्वनं सुमहर्द्धिमत्। ८०७५
तस्मिंस्तदा वर्त्तमाने कुरुदाशार्हनन्दनौ। समीपं जग्मतुः कञ्चिदुद्देशं सुमनोरमं।
तत्र गत्वा महात्मानौ कृष्णौ परपुरञ्जयौ। महार्हासनयोराजंस्ततस्तौ संनिषीदतुः।
तत्र पूर्व्वव्यतीतानि विक्रान्तानीतराणि च। बहूनि कथयित्वा तौ रेमाते पार्थमाधवौ।